

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Π. ΠΑΣΧΑΛΗ

ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΑΙ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ,
ΑΝΔΡΙΟΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Παρθένιος. — Ναθαναήλ. — Σεραφείμ. — Διονύσιος.

Ἐκ παραδόσεως γνωρίζομεν, ὅτι ἐπὶ διακόσια περίπου ἔτη οἱ ἱεράρχαι τῆς Μητροπόλεως Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου, οἵτινες ἐφημίζοντο *ὑπέρτιμοι καὶ ἑξαρχοὶ Θράκης Δυτικῆς*, ἦσαν Ἄνδριοι τὴν πατρίδα. Ἐκ τούτων εἶνε γνωστοὶ εἰς ἡμᾶς οἱ ἑξῆς.

ΞΑΝΘΗΣ *Παρθένιος*

-1742

Ἦκμασε τελευτῶντος τοῦ ΙΖ' καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῖς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Κατήγετο ἐκ τοῦ χωρίου Ὑψηλοῦ ἢ τῶν παρακειμένων Στραπουργιῶν, ἀλλὰ τὸ οἰκογενειακόν του ἐπώνυμον δὲν εἶνε γνωστόν.

Καὶ πότε μὲν ἀκριβῶς ἀνῆλθε τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον τῆς Ξάνθης ὁ Παρθένιος ἄδηλον, γνωρίζομεν δὲ μόνον ὅτι ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ὑπέργηρος τῷ 1742. Τοῦλάχιστον κατὰ μάρτιον τοῦ ἔτους τούτου ἀντ' αὐτοῦ ἀποθανόντος ἐξελέγη μητροπολίτης Ξάνθης ὁ πανιερώτατος πρῶην Φιλιππουπόλεως Μητροφάνης.

Λέγεται ὅτι ὁ Παρθένιος ἀρχιεράτευσεν ἐν Ξάνθῃ ὑπὲρ τὰ ἐξήκοντα ἔτη, καταλιπὼν μνήμην δόσιον καὶ θαυματουργοῦ. Πάμπολλα εἶνε τὰ ὑπ' αὐτοῦ τελεσθέντα θαύματα κατὰ τὰς ἀφηγήσεις τῶν παλαιῶν κατοίκων τῆς Ξάνθης, ἐξ ὧν αἱ θρυλिकाὶ παραδόσεις, κατὰ τὰς βεβαιώσεις τοῦ ἐκ τῶν διαδόχων του μητροπολίτου Διονυσίου, διέσωσαν τὰ ἑξῆς τρία.

Περιοδεύων ποτὲ εἰσῆλθεν ἐντὸς ἀλιευτικοῦ πλοιαρίου διὰ νὰ περάσῃ τὸν Στρυμῶνα· ἰδὼν δὲ εἰς τὴν βάρκαν ἐκλεκτὰ ψάρια, τζιρόνια λεγόμενα, ἐζήτησε ν' ἀγοράσῃ ὀλίγα· ἐπειδὴ δὲ οἱ ψαράδες, ποὺ δὲν ἐγνώριζον ὅτι ἦτο ἀρχιερεὺς, τῷ ἀπεκρίθησαν μὲ ἀνθάδειαν ὅτι τὰ ψάρια τὰ ἔχουν διὰ τὸν ἑαυτὸν των καὶ δὲν τοὺς περισσεύουν γιὰ πούλημα, ὁ Παρθένιος ηὐχέθη οὐδέποτε εἰς τὸ ἑξῆς τὸ περιζήτητον τοῦτο εἶδος τῶν ψαριῶν νὰ ἔρχηται μέχρι τοῦ μέρους ἐκείνου τοῦ ποταμοῦ, ἀλλὰ νὰ ἀποστραφῇ εἰς ἄλλο, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Στρυμῶνος, ὅπου τὸ ψάρευμα δὲν εἶνε

τόσον εύκολον. Ἐκτοτε πράγματι μέχρι σήμερον τὰ τζιρόνια δὲν ἀγρεύονται πλέον παρὰ εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Παρθενίου ὀρισθὲν μέρος. Ἄλλοτε ποτε ἐπορεύθη εἰς τὸ χωρίον Τζατζάκι, ἐνθα ὑπῆρχε λίμνη καὶ ἐν αὐτῇ πλῆθος βατράχων ποὺ μὲ τὰς φωνάς των δὲν ἄφηναν τὸν Παρθένιον νὰ προσευχηθῇ διὸ οὗτος φορέσας ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοφόριον ἐπετίμησεν αὐτούς. Ἐκτοτε ἡ λίμνη ἐξηράνθη καὶ ἐξέλιπον οἱ βάτραχοι, τὰ σημεῖα δὲ τῆς λίμνης φαίνονται μέχρι σήμερον. Εἰς παλαιότερους χρόνους τὰ γνῶστὰ κορακοειδῆ πτηνὰ κάργες δὲν ἄφηναν εἰς τὰ σπήτια τῆς Ξάνθης οὔτε σαποῦνι, οὔτε πανί, ἀλλὰ τὰ μὲν πανικὰ καὶ τὰ μικρὰ ἐνδύματα ἔσεργαν εἰς τὰς ἐπὶ τῶν στεγῶν τῶν οἰκιῶν κατασκευαζομένας φωλεάς των, τοὺς δὲ σάπωνας ἔτρωγον. Καὶ πολύτιμα δὲ ἀκόμη κοσμήματα ἔκλεπτον καὶ μετέφερον εἰς τὰς φωλεάς των, ὅταν εἰσερχόμενα εἰς τὰς οἰκίας τὰ εὗρισκον ἀφύλακτα. Ἔτσι ἐδημιουργοῦντο πολλάκις ἐπεισόδια δυσάρεστα μετὰ τῶν ἐνοίκων ἐξ ἀγνοίας τοῦ κλέπτου. Προσφυγθεὶς ὁ Παρθένιος ἐπετίμησεν αὐτά, ἔκτοτε δὲ ἐξακολουθοῦν μὲν νὰ περιφέρονται τὰ πτηνὰ αὐτὰ ἱπτάμενα κατὰ σμήνη εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' εἰς οὐδεμίαν οἰκίαν εἰσέρχονται πλέον.

Περὶ τοῦ Παρθενίου γράφομεν ἀλλαχοῦ ἐκτενέστερον

Ναθαναήλ

Ὁ μητροπολίτης Ξάνθης Ναθαναήλ ἐγεννήθη εἰς τὸ χωρίον Μαΐνη-τες τῆς Ἀνδρου. Τὸ οἰκογενειακόν του ἐπώνυμον ἦτο Φούντος ¹⁾. Τὸ ἔτος τῆς γεννήσεώς του δὲν εἶναι γνωστὸν. Γνωρίζομεν μόνον ὅτι ἐξελέγη μητροπολίτης Ξάνθης τῷ 1781 ²⁾, παρέμεινε δὲ ὡς τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1806 ὅτε τὴν 29 Αὐγούστου τοῦ ἔτους τούτου, ἦτοι μετὰ εἰκοσιπένταετίαν, ὑπέβαλεν εἰς τὴν Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν «παραίτησιν οἰκειοθελῇ καὶ ὀβίαστον, ἐνυπόγραφόν τε καὶ ἐνσφράγιστον, περιέχουσαν τὰς εὐλόγους αἰτίας, δηλὸν ὅτι τὸ δεινὸν αὐτοῦ πάθος, τὸ βαθύ γῆρας καὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ συχνὰς ἀσθενείας, δι' αἷς οὐκ ἠδύνατο τοῦ λοιποῦ ποιῆσαι θεοφιλῶς τὸ πιστευθὲν

1) Περὶ ἄλλων μελῶν τῆς οἰκογενείας Φούντου καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐκ τῶν διακριθέντων ἀγωνιστῶν τοῦ 1821 Γεωργίου Φούντου βλ. Δ. Π. Π α σ χ ᾶ λ η, Ἱστορία Ἀνδρου, τ. Β', σ. 397 καὶ 411. Κατὰ δὲ τὸν τελευταῖον πρὸς τὴν Τουρκίαν πόλεμον ἡρωϊκῶς μαχόμενος ἐτραυματίσθη καιρίως ὁ Δ. Φούντος, ἐκ τῆς ἰδίας τῶν Μαϊνήτων οἰκογενείας, δοὺς βίαιον τέλος εἰς τὰ ἐκ τοῦ τραύματός του φρικτὰ βασανιστήρια τὰ ὅποια καθίστων τὴν ζωὴν του μαρτυρικὴν.

2) Βλ. Σάρδεων Γερμανοῦ, Ἐπισκοπικοὶ Κατάλογοι, περιοδ. «Θεολογικά», τόμ. 5', ἔτ. 1935.